

ผลการวิเคราะห์

4.1 ผลจากการศึกษาก่อนทำการปรับโครงสร้างการผลิต

4.1.1 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวที่ฟาร์ม

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ต้นทุนที่ใช้ในการปลูกข้าวที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยคงที่ ค่าแรงงานและปัจจัยผันแปรเพื่อที่จะได้ทราบถึงโครงสร้างของค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง การวิเคราะห์ครั้งนี้จะแบ่งตามพื้นที่จากการสำรวจ ทั้งนี้เนื่องจากที่ตั้งทรัพยากรแตกต่างกันไปในแต่ละภาค ในการวิเคราะห์ครั้งนี้จะแยกเป็นต้นทุนทางเอกชนและต้นทุนทางสังคม โดยต้นทุนทางเอกชนจะเป็นต้นทุนที่คิด ณ ราคาตลาดภายในประเทศ ส่วนต้นทุนทางสังคมนั้นจะเป็นต้นทุนที่คิด ณ ราคาทางสังคมซึ่งเป็นราคาที่คำนึงถึงมาตรการแทรกแซงทางด้านของภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซย์การส่งออกของรัฐบาลดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

ต้นทุนคงที่ ต้นทุนคงที่จากการปลูกข้าวจะประกอบด้วย ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร ซึ่งได้แก่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรของการใช้เครื่องจักรในกิจกรรมต่าง ๆ ในการผลิตข้าวที่ฟาร์ม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนำมาจากกองวิจัย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งปรากฏว่า ต้นทุนคงที่ทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปีนั้น ภาคกลางมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 192.74 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร 10.48 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 182.26 บาทต่อไร่ รองลงมาคือภาคเหนือ ซึ่งมีต้นทุนเท่ากับ 190.77 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร 17.59 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 178.18 บาทต่อไร่ และถัดลงมาอีกคือภาคใต้ ซึ่งมีต้นทุนเท่ากับ 163.44 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 9.94 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 153.50 บาทต่อไร่ และสำหรับภาคที่มีต้นทุนคงที่ทางเอกชนต่ำที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีต้นทุนคงที่เท่ากับ 153.77 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 7.77 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 146 บาทต่อไร่

ตารางที่ 4.1 ต้นทุนคงที่ทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกของไทยเป็นรายภาคปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ ภาค	ค่าที่ใช้ดิน	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ การเกษตร	รวม
เหนือ	178.18	12.59	190.77
ตะวันออกเฉียงเหนือ	146.00	7.77	153.77
กลาง	182.26	10.48	192.74
ใต้	153.50	9.94	163.44

ที่มา : จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 4.2 ต้นทุนคงที่ทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกของไทยเป็นรายภาคปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ ภาค	ค่าที่ใช้ดิน	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ การเกษตร	รวม
เหนือ	147.76	10.62	158.3
ตะวันออกเฉียงเหนือ	128.41	7.41	135.82
กลาง	161.38	11.03	172.41

ที่มา : จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 4.3 ต้นทุนคงที่ทางสังคมในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกของไทยเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ ภาค	ค่าที่ใช้ดิน	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ การเกษตร	รวม
เหนือ	178.18	11.57	189.75
ตะวันออกเฉียงเหนือ	146	7.14	153.14
กลาง	182.26	9.63	191.89
ใต้	153.50	9.13	162.63

ที่มา : จากการปรับมูลค่าในตารางที่ 4.1 ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง

ตารางที่ 4.4 ต้นทุนคงที่ทางสังคมในการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกของไทยเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ ภาค	ค่าที่ใช้ดิน	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ การเกษตร	รวม
เหนือ	147.76	9.76	157.52
ตะวันออกเฉียงเหนือ	128.41	6.81	135.22
กลาง	161.38	10.13	171.51

ที่มา : จากการปรับมูลค่าในตารางที่ 4.2 ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง

และสำหรับต้นทุนคงที่ทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปรังนั้น ภาคกลางจะมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 172.41 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็น ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 11.03 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 161.38 บาทต่อไร่ รองลงมาคือภาคเหนือ ซึ่งจะมีต้นทุนเท่ากับ 158.3 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 10.62 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 147.76 บาทต่อไร่ และสำหรับภาคที่มีต้นทุนที่ทางเอกชนต่ำที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีต้นทุนเท่ากับ 135.82 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 7.41 บาทต่อไร่ และค่าใช้ที่ดิน 128.41 บาทต่อไร่ ดังตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2

ส่วนต้นทุนคงที่ทางสังคม มีค่าน้อยกว่าต้นทุนคงที่ทางเอกชนทั้งในกรณีของข้าวนาปีและข้าวนาปรัง โดยในการปลูกข้าวนาปีนั้นภาคกลางมีต้นทุนคงที่ทางสังคมมากกว่าภาคอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 191.89 บาทต่อไร่ รองลงมาได้แก่ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 189.75, 162.63 และ 153.14 ตามลำดับ และสำหรับต้นทุนคงที่ทางสังคมของข้าวนาปรังนั้น ภาคกลางมีต้นทุนทางสังคมมากกว่าภาคอื่น ๆ เช่นเดียวกับกับข้าวนาปี ซึ่งมีค่าเท่ากับ 171.51 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 157.52 และ 135.22 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.3 และตารางที่ 4.4

ต้นทุนผันแปร ต้นทุนผันแปรจากการปลูกข้าว ซึ่งเป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามขนาดของการเพาะปลูก ต้นทุนผันแปรที่สำคัญได้แก่ ต้นทุนที่เกิดจากแรงงานคนและต้นทุนของปัจจัยผันแปรอื่น ๆ ซึ่งต้นทุนของแรงงานคนได้แก่ ต้นทุนในการใช้แรงงานในการเตรียมดิน ปลูก ไล่ปุ๋ย และยา เก็บเกี่ยวรวบรวมมัดตลอดจนขน ตาก นวด สี ฝัด และบรรจุ ส่วนต้นทุนของปัจจัยผันแปรนั้นได้แก่ ต้นทุนในการใช้สัตว์ในการเตรียมดิน ต้นทุนของเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ในการเตรียมดิน พ่นยา สูบน้ำ ตลอดจนการนวด สี ฝัด บรรจุ นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง และดอกเบี้ยเงินกู้ จากการคำนวณผลปรากฏว่า ต้นทุนผันแปรทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกของภาคกลางสูงที่สุดเท่ากับ 1058.315 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายของค่าแรงคนงานในการปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว นวด สี ฝัด บรรจุ เท่ากับ 466.27 บาทต่อไร่ ค่าใช้จ่ายของเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ 276.26 บาทต่อไร่ ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช 121.913 บาทต่อไร่ เมล็ดพันธุ์ 89.082 บาทต่อไร่ ดอกเบี้ยเงินกู้ 66.24 บาทต่อไร่ การใช้สัตว์เตรียมดิน 26.55 บาทต่อไร่ และน้ำมันเชื้อเพลิง 12 บาทต่อไร่ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้สามารถคิดเป็นร้อยละของค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้เท่ากับร้อยละ 44.06, 26.10, 11.52, 8.42, 6.26, 2.15 และ 1.13 ตามลำดับ

ดับ ส่วนภาคที่มีต้นทุนผันแปรทางเอกชนรองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 941.670 870.81 และ 680.22 บาทต่อไร่ ตามลำดับ และสำหรับต้นทุนผันแปรทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกนั้นภาคกลางจะมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 1482.831 บาทต่อไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1,499.250 และ 1,236.52 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.5 และตารางที่ 4.6

หากพิจารณาต้นทุนผันแปรทางสังคม ซึ่งได้จากการปรับค่าตามภาคผนวก ค และภาคผนวก ง ผลปรากฏว่าต้นทุนทางสังคมมีค่ามากกว่าต้นทุนทางสังคมทั้งในการปลูกข้าวนาปี และในการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออก โดยในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกนั้น ภาคกลางมีต้นทุนทางสังคมสูงที่สุดเท่ากับ 1,103.449 บาทต่อไร่ ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าต้นทุนผันแปรทางเอกชนเท่ากับ 45.314 บาทต่อไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 1,010.200, 919.165 และ 728.308 บาทต่อไร่ ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกนั้น ภาคกลางจะมีต้นทุนทางสังคมสูงที่สุดเท่ากับ 1,483.037 บาทต่อไร่ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ น้อยที่สุดเท่ากับ 1,267.111 บาทต่อไร่ ตามตารางที่ 4.7 และตารางที่ 4.8

มูลค่าของปัจจัยที่ใช้ในการปลูกข้าวของเกษตรกรที่ฟาร์ม หากพิจารณาจะเห็นได้ว่า มูลค่าของปัจจัยทางเอกชนในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกพบว่า ภาคกลางเป็นภาคที่ใช้ปัจจัยสูงที่สุดเท่ากับ 1251.055 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นกลุ่มของปัจจัยการผลิตที่ผลิตจากภายในประเทศของปัจจัยมีการค้าและปัจจัยไม่มีการค้าระหว่างประเทศ และกลุ่มของปัจจัยการผลิตที่นำเข้ามาจากต่างประเทศของปัจจัยมีการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งกลุ่มของปัจจัยการผลิตที่ผลิตจากภายในประเทศในการศึกษาในงานวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มแรกจะเป็นปัจจัยไม่มีการค้าระหว่างประเทศของปัจจัยแรงงานคนที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของการผลิต ซึ่งสามารถคิดเป็นมูลค่าของปัจจัยที่ใช้ได้เท่ากับ 466.27 บาทต่อไร่ กลุ่มที่สองจะเป็นปัจจัยที่มีการค้าระหว่างประเทศของสินค้าทุนซึ่งจะเป็นสินค้าจำพวกอุปกรณ์การเกษตรที่ผลิตจากภายในประเทศ ซึ่งนำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของการผลิตซึ่งคิดเป็นมูลค่าได้เท่ากับ 276.205 บาทต่อไร่ และกลุ่มสุดท้ายจะเป็นปัจจัยมีการค้าและไม่มีการค้าระหว่างประเทศ โดยปัจจัยที่มีการค้าระหว่างประเทศจะได้แก่สินค้าอื่น ๆ ที่ผลิตจากภายในประเทศ นอกเหนือจากสินค้าทุนที่เป็นอุปกรณ์การเกษตรดังกล่าวข้างต้น ส่วนปัจจัยไม่มีการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายจำพวกค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร ค่าใช้ที่ดิน ตลอดจนค่าดอกเบียเงินกู้ ซึ่งสามารถคิดค่าใช้จ่ายของปัจจัยการผลิตที่ผลิตจากภายในประเทศในกลุ่มสุดท้าย

ตารางที่ 4.6 ต้นทุนผันแปรของการปลูกข้าวในปริมณฑลทางเอกชนเป็นรายภาคของไทย ปี 2536
(หน่วย : บาทต่อไร่)

ภาค	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง
รายการ			
1. ต้นทุนผันแปรของแรงงาน			
คนที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ	569.00	468.07	493.83
- เตรียมดิน	82.94	26.69	46.96
- ปลูก	115.26	151.63	130
- ใส่ปุ๋ยและพ่นยา	45.08	19.72	40.15
- เก็บเกี่ยวรวบรวมผล	233.99	164.53	193.75
- ชน ตาก นวด สี บรรจุ	64.95	77.92	64.36
- สูบน้ำ	26.78	27.58	18.61
2. ต้นทุนผันแปรอื่น ๆ	930.25	768.45	989.001
- การใช้สัตว์เตรียมดิน	0.91	80.8	0.10
- การใช้สัตว์นวดสี	-	0.62	-
- เครื่องจักรเตรียมดิน	185.00	185.00	196.02
- เครื่องจักรพ่นยา	-	3.22	10.631
- เครื่องจักรสูบน้ำ	102.51	57.28	130.75
- เครื่องจักรนวดสีผล	140.49	124.2	148.700
บรรจุ			
- เมล็ดพันธุ์	88.20	65.95	91
- ปุ๋ยและยา	331.01	178.63	325.77
- น้ำมันเชื้อเพลิง	33.06	16.63	30.40
- ดอกเบี้ยเงินกู้	49.07	56.12	55.63
รวม	1,489.25	1,236.52	1,432.831

ที่มา : จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 4.6 ต้นทุนผันแปรของการปลูกข้าวนาปรังทางเอกชนเป็นรายภาคของไทย ปี 2536
(หน่วย : บาทต่อไร่)

ภาค	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง
รายการ			
1. ต้นทุนผันแปรของแรงงาน			
คนที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ	569.00	468.07	493.83
- เตรียมดิน	82.94	26.69	46.96
- ปลูก	115.26	151.63	130
- ใส่ปุ๋ยและพ่นยา	45.08	19.72	40.15
- เก็บเกี่ยวรวบรวมผล	233.99	164.53	193.75
- ชน ตาก นวด สี บรรจุ	64.95	77.92	64.36
- สูบน้ำ	26.78	27.58	18.61
2. ต้นทุนผันแปรอื่น ๆ	930.25	768.45	989.001
- การใช้สัตว์เตรียมดิน	0.91	80.8	0.10
- การใช้สัตว์นวดสี	-	0.62	-
- เครื่องจักรเตรียมดิน	185.00	185.00	196.02
- เครื่องจักรพ่นยา	-	3.22	10.631
- เครื่องจักรสูบน้ำ	102.51	57.28	130.75
- เครื่องจักรนวดสีผล	140.49	124.2	148.700
บรรจุ			
- เมล็ดพันธุ์	88.20	65.95	91
- ปุ๋ยและยา	331.01	178.63	325.77
- น้ำมันเชื้อเพลิง	33.06	16.63	30.40
- ดอกเบี้ยเงินกู้	49.07	56.12	55.63
รวม	1,489.25	1,236.52	1,482.831

ที่มา : จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 4.7 ต้นทุนผันแปรของการปลูกข้าวนาปีทางสังคมเป็นรายภาคของไทย ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	ภาคเหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. ต้นทุนผันแปรของแรงงาน				
คนที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ	494.458	395.161	554.209	594.419
- เตรียมดิน	14.263	10.147	7.726	22.465
- ปลูก	158.084	149.169	188.987	216.325
- ใส่ปุ๋ยและพ่นยา	42.552	28.526	54.913	14.858
- เก็บเกี่ยวรวบรวมผล	196.832	130.746	229.103	226.904
- ชน ตาก นวด สั บรรจ	82.727	61.807	58.622	91.284
- สูบน้ำ	-	14.739	14.858	22.583
2. ต้นทุนผันแปรอื่น ๆ	424.707	333.147	549.240	415.781
- การใช้สัตว์เตรียมดิน	18.263	148.702	26.497	12.425
- การใช้สัตว์นวดสี	-	5.349	-	-
- เครื่องจักรเตรียมดิน	169.75	23.005	185.478	199.731
- เครื่องจักรพ่นยา	9.183	2.181	1.339	-
- เครื่องจักรสูบน้ำ	10.044	7.462	7.462	17.792
- เครื่องจักรนวดสีฟัด	39.784	25.728	69.982	38.253
บรรจ				
- เมล็ดพันธุ์	54.000	50.000	89.082	58.860
- ปุ๋ยและยา	58.586	31.552	96.781	36.835
- น้ำมันเชื้อเพลิง	15.427	-	11.943	-
- ดอกเบี้ยเงินกู้	49.670	39.168	60.676	51.885
รวม	919.165	728.308	1,103.449	1,010.200

ที่มา : จากการปรับมูลค่าในตารางที่ 4.5 ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ข, ค และ ง

* ทำย่นได้ทั้งสิ้นเท่ากับ 393.438 บาทต่อไร่ และสำหรับกลุ่มของปัจจัยการผลิตที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจะได้แก่ปัจจัยมีการค้าระหว่างประเทศทุกชนิดที่นำเข้ามาจากต่างประเทศทั้งสิ้น ซึ่งสามารถคิดเป็นมูลค่าของปัจจัยได้เท่ากับ 115.143 บาทต่อไร่ ส่วนภาคที่ใช้ปัจจัยในการผลิตรองลงมาได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1,105.111, 1,061.579 และ 833.99 บาทต่อไร่ ตามลำดับ หากพิจารณาปัจจัยที่ใช้ในการผลิตในทางสังคม จะสามารถคิดเป็นมูลค่าของปัจจัยที่ใช้ในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เท่ากับ 1,295.525, 1,172.833, 1,108.916 และ 881.476 บาทต่อไร่ ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกนั้นพบว่าภาคกลางเป็นภาคที่ใช้ปัจจัยที่สูงที่สุด 1655.242 บาทต่อไร่ โดยแยกเป็นปัจจัยการผลิตที่ผลิตจากภายในประเทศ และปัจจัยที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจัยการผลิตที่ผลิตจากภายในประเทศจะประกอบไปด้วยปัจจัยแรงงานคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 493.83 บาทต่อไร่ ปัจจัยทุนเป็นมูลค่าเท่ากับ 486.004 บาทต่อไร่ และปัจจัยอื่น ๆ เป็นมูลค่าเท่ากับ 367.818 บาทต่อไร่ ส่วนปัจจัยที่นำเข้ามาจากต่างประเทศคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 307.59 บาทต่อไร่ ส่วนภาคที่ใช้ปัจจัยการผลิตรองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งคิดเป็นมูลค่าของปัจจัยที่ใช้ทำการผลิตได้เท่ากับ 1,657.56 และ 1372.54 บาทต่อไร่ และถ้าหากพิจารณาปัจจัยที่ใช้ในการผลิตในทางสังคม จะสามารถคิดเป็นมูลค่าของปัจจัยที่ใช้ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 1,673.112, 1,654.556 และ 1,402.328 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.9 และตารางที่ 4.10

ผลผลิต ราคาและผลตอบแทน

ผลผลิตจากการปลูกข้าวในภาคต่าง ๆ ปรากฏว่าในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกภาคกลางมีผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยวสูงที่สุดเท่ากับ 440 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาได้แก่ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 392, 333 และ 268 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกนั้น ภาคเหนือมีผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยวสูงที่สุดเท่ากับ 701 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจะมีผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยวเท่ากับ 677 และ 472 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ สำหรับราคาข้าวเปลือกที่

ฟาร์มที่เกษตรกรขายได้สำหรับการปลูกข้าวนาปีในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อส่งออกนั้นจะใช้ราคาข้าวเปลือกโดยเฉลี่ยซึ่งเฉลี่ยจากข้าวเปลือก 100%, 5%, 10%, 15% และ 25% ในแต่ละภาคที่ทำการผลิต และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังทุกภาค และการปลูกข้าวนาปีในภาคใต้เพื่อส่งออกนั้นจะใช้ราคาข้าวเปลือกโดยเฉลี่ย ซึ่งเฉลี่ยจากข้าวเปลือกชนิด 5%, 10%, 15% และ 25% ในแต่ละภาคที่ทำการผลิต และผลตอบแทนทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเดียวกับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากผลผลิตของข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ ในขั้นตอนนี้ไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของภาษีเงินอุดหนุนชดเชยการส่งออก โดยราคาข้าวเปลือกนาปีและนาปรังแต่ละชนิด และผลตอบแทนทางเอกชนและทางสังคมของข้าวนาปี และข้าวนาปรังที่เกษตรกรขายได้ ตามตารางที่ 4.11, 4.12, 4.13 และ 4.14

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 ต้นทุนปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตทางเอกชนและทางสังคมในการปลูกข้าวนาปีที่ฟาร์มของไทยเป็นรายภาคปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

ภาค	ปัจจัยที่ผลิต			ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ ⁴	รวม
	จากภายในประเทศ				
	แรงงาน ¹	ทุน ²	อื่น ๆ ³		
ทางเอกชน					
เหนือ	416	239.098	336.569	69.913	1,061.579
ตะวันออกเฉียงเหนือ	332.46	63.33	400.76	37.44	833.99
กลาง	466.27	276.205	393.438	115.143	1,251.055
ใต้	500.100	267.337	293.925	43.749	1,105.111
ทางสังคม					
เหนือ	494.458	228.721	330.747	54.99	1,108.916
ตะวันออกเฉียงเหนือ	395.161	60.483	396.359	29.473	881.476
กลาง	554.209	264.217	386.541	90.558	1,295.525
ใต้	594.419	255.734	288.276	34.404	1,172.833

- ที่มา: ¹ ปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศทั้งสิ้น โดยมูลค่าทางเอกชนเป็นมูลค่า ณ ราคาตลาดภายในประเทศ ส่วนมูลค่าทางสังคมเป็นมูลค่าที่ปรับด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง
- ² ปัจจัยทุนในที่นี้จะป็นปัจจัยทุน (เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร) ในส่วนที่ผลิตภายในประเทศ ซึ่งปรับด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ข. ส่วนมูลค่าทางสังคมสามารถคำนวณปรับจากมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
- ³ ปัจจัยอื่น ๆ ทางเอกชนประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มาจากปัจจัยภายในประเทศ และปัจจัยที่เป็นปัจจัยของสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรในส่วนที่ผลิตจากภายในประเทศ และสำหรับมูลค่าทางสังคมของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สามารถทำการปรับได้ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง. ส่วนปัจจัยที่เป็นสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากอุปกรณ์การเกษตรสามารถทำการปรับได้ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
- ⁴ ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศทางเอกชนเป็นปัจจัยของสินค้าทุกชนิดในส่วนที่นำเข้าจากต่างประเทศคำนวณโดยปรับตามภาคผนวก ข. และสำหรับมูลค่าทางสังคมจะทำการปรับจากมูลค่าทางเอกชนตามภาคผนวก ค.

ตารางที่ 4.10 ต้นทุนปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตทางเอกชนและทางสังคมในการปลูกข้าวนาปรังที่ฟาร์มของไทยเป็นรายภาคปี 2536

(หน่วย : บาทต่อไร่)

ภาค	ปัจจัยที่ผลิต			ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ ⁴	รวม
	จากภายในประเทศ				
	แรงงาน ¹	ทุน ²	อื่น ๆ ³		
<u>ทางเอกชน</u>					
เหนือ	569.000	427.914	348.141	312.500	1,657.56
ตะวันออกเฉียงเหนือ	468.07	369.626	365.963	168.681	1,372.34
กลาง	493.83	486.004	367.818	307.59	1,655.242
<u>ทางสังคม</u>					
เหนือ	676.314	426.985	323.981	245.832	1,673.112
ตะวันออกเฉียงเหนือ	556.348	353.584	359.741	132.655	1,402.328
กลาง	586.966	464.91	360.763	241.917	1,654.556

- ที่มา: ¹ ปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศทั้งสิ้น โดยมูลค่าทางเอกชนเป็นมูลค่าตามราคาตลาดภายในประเทศ ส่วนมูลค่าทางสังคมเป็นมูลค่าที่ปรับด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง
- ² ปัจจัยทุนในที่นี้จะป็นปัจจัยทุน (เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร) ในส่วนที่ผลิตภายในประเทศ ซึ่งปรับด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ข. ส่วนมูลค่าทางสังคมสามารถคำนวณปรับจากมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
- ³ ปัจจัยอื่น ๆ ทางเอกชนประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มาจากปัจจัยภายในประเทศ และปัจจัยที่เป็นปัจจัยของสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรในส่วนที่ผลิตจากภายในประเทศ และสำหรับมูลค่าทางสังคมของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สามารถทำการปรับได้ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง. ส่วนปัจจัยที่เป็นสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากอุปกรณ์การเกษตรสามารถทำการปรับได้ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
- ⁴ ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศทางเอกชนเป็นปัจจัยของสินค้าทุกชนิดในส่วนที่นำเข้าจากต่างประเทศคำนวณโดยปรับตามภาคผนวก ข. และสำหรับมูลค่าทางสังคมจะทำการโดยการปรับมูลค่าทางเอกชนตามภาคผนวก ค.

ตารางที่ 4.11 ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกนาปีที่เกษตรกรขายได้เป็นรายภาค จากปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อเกวียน)

ภาค	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
รายการ				
ข้าวเปลือก 100%	4,227	4,226	4,381	-
ข้าวเปลือก 5%	3,550	3,675	3,614	3,203
ข้าวเปลือก 10%	3,443	3,484	3,502	3,266
ข้าวเปลือก 15%	3,274	3,267	3,400	3,433
ข้าวเปลือก 25%	3,182	2,923	3,272	3,114

ที่มา : จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกนาปรังที่เกษตรกรขายได้เป็นรายภาค จากปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อเกวียน)

ภาค	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง
รายการ			
ความชื้น 14-15% (ข้าวเปลือก 5%)	3,222	2,780	3,105
ความชื้น 16-17% (ข้าวเปลือก 10%)	2,881	2,498	3,018
ความชื้น 18-19% (ข้าวเปลือก 15%)	2,724	2,169	2,965
ความชื้นมากกว่า 19% (ข้าวเปลือก 25%)	2,241	1,692	2,776

ที่มา: จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 ผลผลิต ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ และผลตอบแทนจากการ
ปลูกข้าวนาปีเป็นรายภาคของไทยโดยเฉลี่ยจากปี 2535-2537

ภาค	ผลผลิต ¹ (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาข้าวเปลือก ² ที่เกษตรกรขายได้ โดยเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)	ผลตอบแทน ³ ทางเอกชน (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน ⁴ ทางสังคม (บาท/ไร่)
เหนือ	392	3.535	1,385.727	1,385.727
ตะวันออกเฉียงเหนือ	268	3.515	940.02	942.022
กลาง	440	3.634	1,598.96	1,598.96
ใต้	333	3.254	1,083.582	1,083.582

ที่มา: 1. 2 จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3 จากการคำนวณโดยการนำผลผลิตต่อไร่คูณด้วยราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้
4 ผลตอบแทนทางสังคมของการขายข้าวเปลือกของเกษตรกรจะมีมูลค่าเท่ากับ
ผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากข้าวเปลือกไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลทั้ง
ทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 ผลผลิต ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ และผลตอบแทนจากการ
ปลูกข้าวนาปรังเป็นรายภาคของไทยโดยเฉลี่ยจากปี 2535-2537

ภาค	ผลผลิต ¹ (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาข้าวเปลือก ² ที่เกษตรกรขายได้ โดยเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)	ผลตอบแทน ³ ทางเอกชน (บาท/ไร่)	ผลตอบแทน ⁴ ทางสังคม (บาท/ไร่)
เหนือ	701	2.767	1,939.667	1,939.667
ตะวันออกเฉียงเหนือ	472	2.285	1,078.524	1,078.52
กลาง	677	2.966	2,007.982	2,007.982

ที่มา: ¹ จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
² จากการคำนวณ โดยการนำผลผลิตต่อไร่คูณด้วยราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้
³ ผลตอบแทนทางสังคมของการขายข้าวเปลือกของเกษตรกรจะมีมูลค่าเท่ากับ
ผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากข้าวเปลือกไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลทั้ง
ทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชุดช่วยการส่งออก

4.1.2 ต้นทุนและตอบแทนจากฟาร์มไปยัง โรงสี

ต้นทุนจากฟาร์มไปยัง โรงสีจะประกอบด้วยค่าวัตถุดิบและค่าขนส่งจากฟาร์มไป
ยังโรงสี สำหรับต้นทุนค่าขนส่งจากฟาร์มไปยัง โรงสีนั้น โดยเฉลี่ยจะคิดถึงละ 1 บาท หรือกิโล
กรัมละ 0.10 บาท ไม่จำกัดว่าระยะทางจะเป็นเท่าใดก็ตาม

ในการวิเคราะห์ต้นทุนค่าขนส่งของขั้นตอนนี้สามารถที่จะแยกได้เป็นต้นทุนที่
ผลิตจากภายในประเทศและต้นทุนที่นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งต้นทุนที่ผลิตจากภายในประเทศ
จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกจะเป็นต้นทุนของปัจจัยที่ไม่มีการค้าระหว่าง

ประเทศ ซึ่ง ได้แก่ ต้นทุนของปัจจัยแรงงานที่ใช้ในการขับรถ กลุ่มที่สองจะเป็นต้นทุนที่มีการค้าระหว่างประเทศซึ่ง ได้แก่ ต้นทุนของสินค้าทุน โดยจะเป็นต้นทุนของรถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่ง ซึ่งจะเป็นรถบรรทุกในส่วนที่ผลิตภายในประเทศ กลุ่มที่สามจะประกอบด้วยต้นทุนที่มีการค้าและไม่มีการค้าระหว่างประเทศซึ่งต้นทุนมีการค้าระหว่างประเทศจะ ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตจากภายในประเทศสำหรับใช้ในการขนส่ง ส่วนต้นทุนที่ไม่มีการค้าระหว่างประเทศเป็นต้นทุนจำพวกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่ง ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาและค่าประกันวินาศภัยของรถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่ง ส่วนต้นทุนที่นำเข้าจากต่างประเทศจะ ได้แก่ ต้นทุนที่มีการค้าระหว่างประเทศทุกชนิดของสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งคือ รถบรรทุกและน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาจากต่างประเทศซึ่งใช้ในการขนส่ง ดังตารางที่ 4.15

มูลค่าของต้นทุนค่าขนส่งเมื่อรวมกับค่าวัตถุดิบในขั้นตอนจากฟาร์มไปยังโรงสีทางเอกชนนั้น จากผลการคำนวณปรากฏว่าในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกนั้นภาคกลางจะมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 3.734 บาทต่อกิโลกรัม เนื่องจากต้นทุนในภาคดังกล่าวมีมูลค่าของวัตถุดิบมากกว่าภาคอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เท่ากับ 3.635, 3.615 และ 3.354 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกชั้นต้นทุนในขั้นตอนจากฟาร์มไปโรงสีทางเอกชนในภาคกลางจะสูงที่สุดเท่ากับ 3.066 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 2.867 และ 2.385 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนต้นทุนจากฟาร์มไปยังโรงสีทางสังคมนั้นจากผลการคำนวณ ปรากฏว่าในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกภาคกลางก็ยังคงมีต้นทุนสูงกว่าภาคอื่น ๆ เช่นเดียวกับต้นทุนทางเอกชนโดยต้นทุนทางสังคมดังกล่าว มีค่าเท่ากับ 3.727 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ เท่ากับ 3.628 3.608 และ 3.347 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนข้าวนาปรังนั้นปรากฏว่าต้นทุนทางสังคมในขั้นตอนดังกล่าวภาคกลางมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 3.059 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเท่ากับ 2.860 และ 2.378 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.16 และ ตารางที่ 4.17

หากพิจารณาผลตอบแทนทาง เอกชนในขั้นตอนจากฟาร์มไปยังโรงสีนั้นจะเป็นการคิดมูลค่าผลตอบแทนจากราคาข้าวเปลือกที่โรงสีรับซื้อที่หน้าโรงสี ซึ่งราคาดังกล่าวสามารถคำนวณได้โดยการคิดจากราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานคร ซึ่งรายละเอียดการคำนวณสามารถแสดงได้ดังภาคผนวก ฉ จากการคำนวณปรากฏราคาข้าวเปลือกหน้าโรงสีในภาคเหนือ ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ คือ 3.658, 3.650, 3.821 และ 3.190 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนทางเอกชนของการปลูกข้าวนาปรังสามารถคิดมูลค่าของผลตอบแทนจากราคาข้าวเปลือกที่โรงสีรับซื้อที่หน้าโรงสีได้ตั้งนี้คือ ราคาข้าวเปลือกนาปรังที่หน้าโรงสีในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง เท่ากับ 3.323, 3.321 และ 3.486 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนผลตอบแทนทางสังคมของการปลูกข้าวนาปีและการปลูกข้าวนาปรังในขั้นตอนนี้จะมียุทธค่าเท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากผลตอบแทนในขั้นตอนนี้จะ เป็นผลตอบแทนของผลผลิตที่อยู่ในรูปของข้าวเปลือกซึ่งไม่มีการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของมาตรการทางภาษีและการอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก ดังตารางที่ 4.18 และตารางที่ 4.19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.15 ต้นทุนค่าขนส่งจากฟาร์มไปยังโรงสีทางเอกชนและทางสังคม ปี 2536 *

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ต้นทุนทางเอกชน ¹	ต้นทุนทางสังคม ²
1. ปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศ		
1.1 แรงงาน	0.014	0.014
1.2 ทน (รถบรรทุก)	0.034	0.030
1.3 อื่น ๆ	0.039	0.039
1.3.1 น้ำมันเชื้อเพลิง	0.036	0.036
1.3.2 ค่าเสื่อมราคาและค่าประกันวินาศภัย	0.003	0.003
2. ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศ		
2.1 รถบรรทุก	0.012	0.009
2.2 น้ำมันเชื้อเพลิง	0.001	0.001
รวม	0.100	0.093

ที่มา: ¹ จากการคำนวณตามตารางผนวก ข. ที่ 1 ตารางผนวก จ. ที่ 1 และตารางผนวก จ. ที่ 2

² จากการคำนวณโดยการปรับ 1 ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค. และภาคผนวก ง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 ต้นทุนในกระบวนการจากฟาร์มไปยังโรงสีของข้าวสารหน้าปีทางเอกชนและ
ทางสังคมเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาค	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ตะวันออก	กลาง	ใต้
1. ทางเอกชน						
วัตถุดิบ ¹		3.535	3.515	3.634	3.634	3.254
ค่าขนส่ง ²		0.100	0.100	0.100	0.100	0.100
รวม		3.365	3.615	3.734	3.734	3.354
2. ทางสังคม						
วัตถุดิบ ³		3.535	3.515	3.634	3.634	3.254
ค่าขนส่ง ⁴		0.093	0.093	0.093	0.093	0.093
รวม		3.628	3.608	3.727	3.727	3.347

- ที่มา: ¹ มูลค่าวัตถุดิบทางเอกชนคำนวณจากมูลค่าข้าวเปลือกนาปีที่เกษตรกรขายได้ต่อ
1 กิโลกรัม
- ² จากตารางที่ 4.15
- ³ มูลค่าวัตถุดิบทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับมูลค่าวัตถุดิบทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้
รับการแทรกแซงจากรัฐบาลทั้งทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชดเชยการส่งออก
- ⁴ จากตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.17 ต้นทุนในกระบวนการจากฟาร์มไปยัง โรงสีของข้าวสารนาปรังทางเอกชนและ
ทางสังคมเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาค	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง
1. ทางเอกชน				
วัตถุดิบ ¹		2.767	2.285	2.966
ค่าขนส่ง ²		0.100	0.100	0.100
รวม		2.867	2.385	3.066
2. ทางสังคม				
วัตถุดิบ ³		2.767	2.285	2.966
ค่าขนส่ง ⁴		0.093	0.093	0.093
รวม		2.860	2.378	3.059

หมายเหตุ: ¹ มูลค่าวัตถุดิบทางเอกชนคำนวณจากมูลค่าข้าวเปลือกนาปีที่เกษตรกรขายได้ต่อ
1 กิโลกรัม

² จากตารางที่ 4.15

³ มูลค่าวัตถุดิบทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับมูลค่าวัตถุดิบทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้
รับการแทรกแซงจากรัฐบาลทั้งทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชดเชยการส่งออก

⁴ จากตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.18 ผลตอบแทนจากฟาร์มไปยังโรงสีทางเอกชนและทางสังคมของข้าวหน้าปีเป็น
รายภาคโดยเฉลี่ยจากปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทนทางเอกชน ¹	ผลตอบแทนทางสังคม ²
เหนือ	3.658	3.658
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.656	3.656
กลาง	3.821	3.821
ใต้	3.190	3.190

หมายเหตุ: ¹ จากการคำนวณราคาข้าวเปลือกหน้าปีหน้าโรงสีในภาคผนวก ฉ.

² ผลตอบแทนทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้
รับการแทรกแซงจากรัฐบาลทั้งทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.19 ผลตอบแทนจากฟาร์มไปยังโรงสีทางเอกชนและทางสังคมของข้าวนาปรังเป็นรายภาค โดยเฉลี่ยจากปี 2535-2537 *

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทนทางเอกชน ¹	ผลตอบแทนทางสังคม ²
เหนือ	3.323	3.323
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.321	3.321
กลาง	3.486	3.486

ที่มา: ¹ จากการคำนวณราคาข้าวเปลือกนาปีหน้าโรงสีในภาคผนวก จ.

² ผลตอบแทนทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลทั้งทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก

4.1.3 ต้นทุนและผลตอบแทนในกระบวนการแปรรูป

ต้นทุนในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วยค่าวัตถุดิบและต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร โดยต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพนั้นจะประกอบด้วยต้นทุนคอกที่และต้นทุนผันแปร โดยต้นทุนคอกที่ทางเอกชนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร ในปี 2536 จะได้แก่ค่าสีหรือเครื่องจักร 0.015 บาทต่อกิโลกรัม ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน 0.020 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนต้นทุนผันแปรทางเอกชนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพของข้าวเปลือกเป็นข้าวสารจะเป็นต้นทุนของค่าแรงงานมากที่สุดเท่ากับ 0.070 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ค่ากระสอบบรรจุ 0.064 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนปัจจัยผันแปรที่น้อยที่สุดได้แก่ ค่าตะแกรงเหล็ก 0.006 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารในทางสังคมจะเป็นการปรับมูลค่าของต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพทางเอกชนเป็นมูลค่าทางสังคมโดยใช้ตัวปรับค่าจากตารางผนวก ค และ ง ซึ่งต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพ

ทางสังคมที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ค่าแรงงาน ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 0.083 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ค่ากระสอบบรรจุเท่ากับ 0.064 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพทางสังคมที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าตะแกรงเหล็กเท่ากับ 0.006 บาทต่อกิโลกรัม ดังตารางที่ 4.20 และตารางที่ 4.21

สำหรับมูลค่าของต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพเมื่อรวมกับค่าวัตถุดิบทางเอกชน สำหรับข้าวนาปีนั้น จากการคำนวณปรากฏว่าภาคกลางจะมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 6,236 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เท่ากับ 5.981, 5.978 และ 5.251 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับข้าวนาปีรัฐภาคกลางมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 5.713 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 5.459 และ 5.456 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนมูลค่าทางสังคมของต้นทุนของปัจจัยเมื่อรวมกับค่าวัตถุดิบทางสังคม สำหรับข้าวนาปีนั้นภาคกลางจะมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 6.238 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เท่ากับ 5.983, 5.980 และ 5.253 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ และสำหรับมูลค่าทางสังคมของปัจจัยเมื่อรวมกับค่าวัตถุดิบทางสังคมสำหรับข้าวนาปีนั้นภาคกลางจะมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 5.715 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 5.461 และ 5.458 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23

ผลตอบแทน ในขั้นตอนนี้จะ ได้แก่ผลตอบแทนจากการสีข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร ได้แก่ ต้นข้าวและปลายข้าวขาว นอกจากนี้ยังได้รับรายได้จากผลพลอยได้จากการขายรำข้าวขาว รำข้าวกล้อง และแกลบ ซึ่งราคาของผลตอบแทนดังกล่าวข้างต้นเหล่านั้นจะใช้ราคาขายส่งหน้าโรงสี โดยคิดจากราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครหักด้วยค่าขนส่งจากหน้าโรงสีสำหรับต้นข้าวและปลายข้าวขาว โดยคิดจากราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครหักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีไปยังกรุงเทพมหานคร โดยราคาข้าวสารขายส่งข้าวสารนาปีภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จะคิดจากราคาข้าวสารขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครที่เฉลี่ยจากราคาข้าว 100% 5% 10% 15% และ 25% ส่วนข้าวสารนาปีภาคใต้ ข้าวสารนาปีรัฐภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จะคิดจากราคาข้าวสารขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครที่เฉลี่ยจากราคาข้าว 5% 10% 15% และ 25% ส่วนรำข้าวขาวรำข้าวกล้องและแกลบจะใช้ราคา ส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อซึ่งราคาของผลพลอยได้ในแต่ละชนิดดังกล่าวได้แสดงไว้ในรายละเอียดของการคำนวณข้าวเปลือกหน้าโรงสีในภาคผนวก ฉ. สำหรับราคาข้าวสาร

ขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครแต่ละชนิดได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.24 ค่าขนส่งจากโรงสีไปยังกรุงเทพมหานครได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.27 และตารางที่ 4.28 และผลสรุปของผลตอบแทนดังกล่าวได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.25 และตารางที่ 4.26 ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าข้าวสารนาปีทางเอกชนนั้นภาคกลางมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 6.524 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้เท่ากับ 6.269, 6.266 และ 5.538 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนข้าวสารนาปีวังทางเอกชนนั้นภาคกลางมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 6.000 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 5.746 และ 5.743 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ และสำหรับมูลค่าทางสังคมของผลตอบแทนในชั้นตอนนี้จะมีมูลค่าเท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากข้าวสารและผลพลอยได้จากการสีเช่น รำข้าวขาว และรำข้าวกล้องนั้นเป็นผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้ทำการส่งออก ฉะนั้นจึงไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของมาตรการของภาษีเงินอุดหนุนชดเชยการส่งออก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.20 ต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารทางเอกชนปี 2536
(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศ			ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ ⁴	รวม
	แรงงาน ¹	ทุน ²	อื่น ๆ ³		
1. ต้นทุนคงที่					
ค่าสึกหรอเครื่องจักร			0.015		0.015
ค่าเสื่อมโรงงาน			0.020		0.020
2. ต้นทุนผันแปร					
แรงงาน	0.07				0.07
กากเพชร			0.055	0.015	0.02
ยางขัดข้าว			0.009	0.007	0.016
น้ำมันหล่อลื่น			0.014		0.014
ตะแกรงเหล็ก			0.005	0.001	0.006
กระสอบบรรจุ			0.064		0.064
ค่าประกันวินาศภัย			0.013		0.013
นายหน้า			0.026		0.026
ดอกเบี้ย			0.011		0.011
รวม	0.07		0.182	0.023	0.275

- ที่มา: ¹ ปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศทั้งสิ้น โดยมูลค่าทางเอกชนเป็นมูลค่าราคาตลาดภายในประเทศ
- ² ปัจจัยทุนจะเป็นปัจจัยที่เป็นเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรในส่วนของผลิตจากภายในประเทศซึ่งปรับตามภาคผนวก ข.
- ³ ปัจจัยอื่น ๆ ทางเอกชนประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มาจากปัจจัยภายในประเทศทั้งสิ้น และปัจจัยที่เป็นปัจจัยของสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรในส่วนของผลิตจากภายในประเทศซึ่งปรับตามภาคผนวก ข.
- ⁴ ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศเป็นปัจจัยของสินค้าทุกชนิดในส่วนที่นำเข้าจากต่างประเทศคำนวณโดยปรับตามภาคผนวก ข.

ตารางที่ 4.21 ต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารทางสังคมปี 2536
(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศ			ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ ⁴	รวม
	แรงงาน ¹	ทุน ²	อื่น ๆ ³		
1. ต้นทุนคงที่					
ค่าสึกหรอเครื่องจักร			0.014		0.014
ค่าเสื่อมโรงเรือน			0.018		0.018
2. ต้นทุนผันแปร					
แรงงาน	0.083				0.083
กากเพชร			0.005	0.013	0.018
ยางขัดข้าว			0.009	0.005	0.014
น้ำมันหล่อลื่น			0.014		0.014
ตะแกรงเหล็ก			0.005	0.001	0.006
กระสอบบรรจุ			0.064		0.064
ค่าประกันวินาศภัย			0.012		0.012
นายหน้า			0.024		0.024
ดอกเบย			0.010		0.010
รวม	0.083		0.175	0.019	0.277

- ที่มา: ¹ จากการปรับมูลค่าทางเอกชนให้เป็นมูลค่าทางสังคมด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง.
² ปัจจัยทุน (เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร) ที่ผลิตจากภายในประเทศทางสังคมคำนวณจากการปรับมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
³ ปัจจัยอื่น ๆ ทางสังคมประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทางสังคมคำนวณจากการปรับมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง. และปัจจัยที่เป็นสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากอุปกรณ์การเกษตรทางสังคมสามารถทำการปรับด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
⁴ ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศทางสังคมเป็นปัจจัยของสินค้าทุกชนิดในส่วนที่นำเข้าจากต่างประเทศคำนวณได้โดยการปรับมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.

ตารางที่ 4.22 ต้นทุนในกระบวนการแปรรูปทางเอกชนและทางสังคมของข้าวนาปีเป็นรายภาค
ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาคเหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. ทางเอกชน				
วัตถุดิบ ¹	5.706	5.703	5.961	4.976
ปัจจัยที่ใช้ในการแปรรูป ²	0.275	0.275	0.275	0.275
รวม	5.981	5.978	6.236	5.251
2. ทางสังคม				
วัตถุดิบ ³	5.706	5.703	5.961	4.976
ปัจจัยที่ใช้ในการแปรรูป ⁴	0.277	0.277	0.277	0.277
รวม	5.983	5.980	6.238	5.253

- ที่มา: ¹ มูลค่าวัตถุดิบทางเอกชนคำนวณจากการนำข้าวเปลือกมาแปรรูปเป็นข้าวสาร 1 กิโลกรัม แล้วคูณด้วยราคาข้าวเปลือกนาปีที่โรงสีรับซื้อที่หน้าโรงสี (อัตราการผลิตของข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร = 1.56 : 1)
- ² จากตารางที่ 4.20
- ³ มูลค่าวัตถุดิบทางสังคมคิดเป็นมูลค่าเท่ากับมูลค่าของวัตถุดิบทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้รับรับการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก
- ⁴ จากตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.23 ต้นทุนในกระบวนการแปรรูปทางเอกชนและทางสังคมของข้าวน้ำปิ้งเป็นรายภาคปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาคเหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง
1. ทางเอกชน			
วัตถุดิบ ¹	5.184	5.181	5.438
ปัจจัยที่ใช้ในการแปรรูป ²	0.275	0.275	0.275
รวม	5.459	5.456	5.713
2. ทางสังคม			
วัตถุดิบ ³	5.184	5.181	5.438
ปัจจัยที่ใช้ในการแปรรูป ⁴	0.277	0.277	0.277
รวม	5.461	5.458	5.715

- ที่มา: ¹ มูลค่าวัตถุดิบทางเอกชนคำนวณจากการนำข้าวเปลือกมาแปรรูปเป็นข้าวสาร 1 กิโลกรัม แล้วคูณด้วยราคาข้าวเปลือกนาปีที่โรงสีรับซื้อที่หน้าโรงสี (อัตราการผลิตของข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร = 1.56 : 1)
- ² จากตารางที่ 4.20
- ³ มูลค่าวัตถุดิบทางสังคมคิดเป็นมูลค่าเท่ากับมูลค่าของวัตถุดิบทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้รับบริการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของภาษีและเงินอุดหนุนชดเชยการส่งออก
- ⁴ จากตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.24 ราคาข้าวสารขายส่งเฉลี่ยในตลาดกรุงเทพมหานครตามระดับคุณภาพของข้าวสาร
ซึ่งเฉลี่ยจากปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อตัน)

ระดับคุณภาพของข้าวสาร	ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ
ข้าวสารหอมชั้น 1	10,257
ข้าวสารหอมชั้น 2	9,913
ข้าวสาร 100% ชั้น 1	8,795
ข้าวสาร 100% ชั้น 2 (เก่า)	8,105
(ใหม่)	6,215
ข้าวสาร 100% ชั้น 3 (เก่า)	7,959
(ใหม่)	6,126
ข้าวสาร 5% เลิศ (เก่า)	7,756
(ใหม่)	5,915
ข้าวสาร 5% ธรรมดา (เก่า)	7,570
(ใหม่)	5,774
ข้าวสาร 10% (เก่า)	7,288
(ใหม่)	5,529
ข้าวสาร 15% (ใหม่)	5,346
ข้าวสาร 25% (ใหม่)	5,185

ที่มา: จากกองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ: จากตารางดังกล่าวข้างต้นจะสามารถคำนวณราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครเฉลี่ยสำหรับข้าวนาปีในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้จากการเฉลี่ยราคาข้าวสารขายส่งชนิดข้าวสารหอม ข้าวสารชนิด 100%, 5%, 10%, 15% และ 25% ซึ่งจะได้ราคาขายส่งเฉลี่ยในตลาดกรุงเทพมหานครเท่ากับ 7.182 บาทต่อกิโลกรัม และสำหรับการคำนวณราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานครเฉลี่ยสำหรับข้าวนาปีในภาคใต้ ข้าวนาปีในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้จากการเฉลี่ยราคาข้าวสารขายส่งชนิด 5%, 10%, 15% และ 25% ซึ่งจะได้ราคาขายส่งเฉลี่ยในตลาดกรุงเทพมหานครเท่ากับ 6.295 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 4.25 ผลตอบแทนจากการสีข้าวเปลือกเป็นข้าวสารนาปีทางเอกชนและทางสังคมเป็นรายภาคซึ่งเฉลี่ยจากปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทน	ผลตอบแทนทาง เอกชน ¹	ผลตอบแทนทางสังคม ²
เหนือ		6.269	6.269
ตะวันออกเฉียงเหนือ		6.266	6.266
กลาง		6.524	6.524
ใต้		5.538	5.538

ที่มา: ¹ ผลตอบแทนทาง เอกชนคำนวณจากรายได้ทั้งหมดจากการสีข้าวเปลือกทุกชนิดโดยเฉลี่ย (100%, 5%, 10%, 15%, และ 25%) ให้เป็นข้าวสาร 1 กิโลกรัม โดยอัตราการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร โดยเฉลี่ยอัตรานี้จะใช้กับการแปลงข้าวเปลือกนาปีให้เป็นข้าวสารในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางเท่านั้น สำหรับข้าวเปลือกนาปีในภาคใต้จะใช้อัตราการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารเช่นเดียวกับอัตราการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารนาปี (คิดตามอัตราการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารตามสมาคมโรงสีข้าวของไทยในภาคผนวก ฉ.) ประกอบด้วย

- มูลค่าของข้าวสารเต็มเมล็ด 398/640 หรือ 0.622 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ
- มูลค่าของปลายข้าวขาว 242/640 หรือ 0.378 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ
- มูลค่าของรำข้าวขาว 1.56 x 0.081 หรือ 0.126 กิโลกรัม ตามราคาส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อ
- มูลค่าของรำข้าวกล้อง 1.56 x 0.030 หรือ 0.047 กิโลกรัม ตามราคาส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อ
- มูลค่าของแกลบ 1.56 x 0.249 หรือ 0.388 กิโลกรัม ตามราคาส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อ

² มูลค่าผลตอบแทนทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก

ตารางที่ 4.26 ผลตอบแทนจากการสีข้าวเปลือกเป็นข้าวสารนาปรังทางเอกชนและทางสังคม
เป็นรายภาคเฉลี่ยจากปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทน	ผลตอบแทนทาง เอกชน ¹	ผลตอบแทนทางสังคม ²
เหนือ		5.746	5.746
ตะวันออกเฉียงเหนือ		5.743	5.743
กลาง		6.000	6.000

ที่มา: ¹ ผลตอบแทนทางเอกชนคำนวณจากรายได้ทั้งหมดจากการสีข้าวเปลือกโดยเฉลี่ย (5%, 10%, 15% และ 25%) ให้ได้เป็นข้าวสารนาปรัง 1 กิโลกรัม (คิดตามอัตราการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารตามสมาคมโรงสีข้าวของไทยในภาคผนวก ฉ.) ประกอบด้วย

- มูลค่าของข้าวสารเต็มเมล็ด 407.5/640 หรือ 0.637 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ
- มูลค่าของปลายข้าวขาว 232.5/640 หรือ 0.363 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ
- มูลค่าของรำข้าวขาว 1.56 x 0.081 หรือ 0.126 กิโลกรัม ตามราคาส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อ
- มูลค่าของรำข้าวกล้อง 1.56 x 0.030 หรือ 0.047 กิโลกรัม ตามราคาส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อ
- มูลค่าของแกลบ 1.56 x 0.249 หรือ 0.388 กิโลกรัม ตามราคาส่งมอบหน้าโกดังของผู้ซื้อ

² มูลค่าผลตอบแทนทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้รับการแทรกแซงจากรัฐบาลในด้านของภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซชการส่งออก

4.1.4 ภาษีของบุคคลในกระบวนการแปรรูป

ภาษีของเอกชน ในขั้นตอนขบวนการแปรรูปนั้น ได้ทำการเก็บกับพ่อค้าโรงสีโดยเก็บจากการสีข้าวเปลือกในอัตราเฉลี่ยณะ 21 บาท

4.1.5 ต้นทุนและผลตอบแทนในกระบวนการส่งออก

ต้นทุน ในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วยต้นทุนของวัตถุดิบ ต้นทุนค่าขนส่ง และต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการส่งออก โดยต้นทุนของค่าขนส่งในขั้นตอนนี้จะ เป็นต้นทุนค่าขนส่งจากหน้าโรงสีในภาคต่าง ๆ มายังกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้นทุนค่าขนส่งดังกล่าวได้แสดงไว้ดังตารางที่ 4.27 และตารางที่ 4.28 สำหรับต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการส่งออกทางเอกชนจะเป็นต้นทุนผันแปร ซึ่งต้นทุนของปัจจัยที่มีมูลค่าสูงสุดคือต้นทุนของแรงงานที่ใช้ในการขนถ่ายสินค้าซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 0.200 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนของปัจจัยที่น้อยที่สุดคือ ค่าเชือกเย็บกระสอบซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 0.010 บาทต่อกิโลกรัม ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.29 ส่วนต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการส่งออกทางสังคมแสดงในตารางที่ 4.30

มูลค่าของวัตถุดิบเมื่อรวมกับค่าขนส่งและปัจจัยที่ใช้ในการส่งออกแล้วนั้น ปรากฏว่าต้นทุนทั้งหมดของกระบวนการที่ใช้ในการส่งออกทางเอกชนของข้าวสารนาปีในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จะใกล้เคียงกันคือประมาณ 6.548 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนข้าวสารนาปีในภาคใต้ ข้าวสารนาปรังในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางจะมีค่าใกล้เคียงกันประมาณ 6.025 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับต้นทุนการส่งออกทางสังคมในกระบวนการนั้น ปรากฏว่า ต้นทุนการส่งออกข้าวสารนาปีในภาคกลางจะมีมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 6.558 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนภาคใต้จะน้อยที่สุดเท่ากับ 5.998 บาทต่อกิโลกรัม และสำหรับต้นทุนการส่งออกข้าวสารนาปรังทางสังคมนั้นภาคกลางจะมีมูลค่าของต้นทุนสูงที่สุดโดยมีมูลค่าเท่ากับ 6.034 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีมูลค่าของต้นทุนเท่ากันเท่ากับ 6.014 บาทต่อกิโลกรัม ดังตารางที่ 4.31 และตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.27 ต้นทุนค่าขนส่งจากโรงสีไปยังกรุงเทพมหานครทางบกชนเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. ปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศ				
1.1 แรงงาน	0.06	0.06	0.023	0.089
1.2 ทุน (รถบรรทุก)	0.142	0.144	0.056	0.213
1.3 อื่น ๆ	0.163	0.164	0.065	0.245
1.3.1 น้ำมันเชื้อเพลิง	0.151	0.152	0.06	0.227
1.3.2 ค่าเสื่อมราคาและ ค่าประกันวินาศภัย ของรถบรรทุก	0.012	0.012	0.005	0.018
2. ปัจจัยที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ				
2.1 รถบรรทุก	0.05	0.05	0.019	0.075
2.2 น้ำมันเชื้อเพลิง	0.004	0.004	0.001	0.005
รวม	0.419	0.422	0.164	0.627

ที่มา: จากการคำนวณตามตารางผนวก ข. ที่ 1 ตารางผนวก จ. ที่ 1 และตารางผนวก จ.
ที่ 2

ตารางที่ 4.28 ต้นทุนค่าขนส่งจากโรงสีไปยังกรุงเทพมหานครทางสิงคมเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาคเหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. บั๊จจึยที่ผลึตจากภายในประเทศ				
1.1 แรงงาน	0.06	0.06	0.023	0.089
1.2 ทุน (รถบรรถก)	0.124	0.126	0.049	0.186
1.3 อื่น ๆ	0.162	0.163	0.065	0.244
1.3.1 น้้ำมันเชือเพลิง	0.151	0.152	0.060	0.227
1.3.2 ค้่าเลือมราคาและค้่าประกันวินาศภยของรถบรรถก	0.011	0.011	0.005	0.017
2. บั๊จจึยที่นำเช้าจากต้งประเทศ				
2.1 รถบรรถก	0.037	0.037	0.014	0.055
2.2 น้้ำมันเชือเพลิง	0.003	0.003	0.001	0.004
รวม	0.386	0.389	0.152	0.578

ที่มา: จากการปรับมูลค่าในตารางที่ 4.27 ด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค. และ ง.

ตารางที่ 4.29 ต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการส่งออกทางเอกชน ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศ			ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ ⁴	รวม
	แรงงาน ¹	ทุน ²	อื่น ๆ ³		
แรงงาน	0.200				0.200
ค่าเชื้อเพลิงกระสอบ			0.010		0.010
ค่าเช่าโกดังและประกันภัย			0.029		0.029
ค่าธรรมเนียมตรวจสอบ			0.035		0.035
คุณภาพ					
กระสอบบรรจุ			0.098		0.098
ค่านายหน้า			0.017		0.017
ค่าดอกเบี้ย			0.029		0.029
รวม	0.200		0.218		0.418

ที่มา: ¹ ปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศทั้งสิ้น โดยมูลค่าทางเอกชนเป็นมูลค่าราคาตลาดภายในประเทศ

² ปัจจัยทุนจะเป็นปัจจัยที่เป็นเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรในส่วนของผลิตจากภายในประเทศซึ่งปรับตามภาคผนวก ข.

³ ปัจจัยอื่น ๆ ทางเอกชนประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มาจากปัจจัยภายในประเทศทั้งสิ้นและปัจจัยที่เป็นปัจจัยของสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรในส่วนของผลิตจากภายในประเทศซึ่งปรับตามภาคผนวก ข.

⁴ ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศเป็นปัจจัยของสินค้าทุกชนิดในส่วนที่นำเข้าจากต่างประเทศคำนวณโดยปรับตามภาคผนวก ข.

ตารางที่ 4.30 ต้นทุนของปัจจัยที่ใช้ในการส่งออกทางสังคม ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศ			ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ ⁴	รวม
	แรงงาน ¹	ทุน ²	อื่น ๆ ³		
แรงงาน	0.238				0.238
ค่าเชื้อเพลิงกระสอบ			0.01		0.010
ค่าเช่าโกดังและประกันภัย			0.027		0.027
ค่าธรรมเนียมตรวจสอบ			0.032		0.032
คุณภาพ					
กระสอบบรรจุ			0.090		0.090
ค่านายหน้า			0.016		0.016
ค่าดอกเบี้ย			0.027		0.027
รวม	0.238		0.202		0.440

- ที่มา: ¹ จากการปรับมูลค่าทางเอกชนให้เป็นมูลค่าทางสังคมด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง.
² ปัจจัยทุน (เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร) ที่ผลิตจากภายในประเทศ ทางสังคม
 คำนวณจากการปรับมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
³ ปัจจัยอื่น ๆ ทางสังคมประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทางสังคมคำนวณจากการปรับ
 มูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ง. และปัจจัยที่เป็นสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือ
 จากอุปกรณ์การเกษตรทางสังคมสามารถทำการปรับด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.
⁴ ปัจจัยที่นำเข้าจากต่างประเทศทางสังคมเป็นปัจจัยของสินค้าทุกชนิดในส่วนที่นำเข้า
 จากต่างประเทศ คำนวณได้โดยการปรับมูลค่าทางเอกชนด้วยตัวปรับตามภาคผนวก ค.

ตารางที่ 4.31 ต้นทุนของกระบวนการที่ใช้ในการส่งออกทางเอกซันและทางลิ้งคมของข้าวสาร
นาปีเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาค	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
1. ทางเอกซัน					
ค่าขนส่ง ¹		0.419	0.422	0.164	0.627
ค่าปัจจัยที่ใช้ในการส่งออก ²		0.418	0.418	0.418	0.418
ค่าวัตถุดิบ ³		5.711	5.708	5.966	4.980
รวม		6.548	6.548	6.548	6.025
2. ทางลิ้งคม					
ค่าขนส่ง ⁴		0.386	0.389	0.152	0.578
ค่าปัจจัยที่ใช้ในการส่งออก ⁵		0.440	0.440	0.440	0.440
ค่าวัตถุดิบ ⁶		5.711	5.708	5.966	4.980
รวม		6.537	6.537	6.558	5.998

ที่มา: 1 จากตารางที่ 4.27

2 จากตารางที่ 4.29

3 มูลค่าวัตถุดิบทางเอกซันคำนวณจากมูลค่าข้าวสารนาปีที่พ่อค้าขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ขายได้ต่อ 1 กิโลกรัม ประกอบด้วย

- มูลค่าข้าวสารเต็มเมล็ด 398/640 หรือ 0.622 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ

- มูลค่าของปลายข้าวขาว 242/640 หรือ 0.378 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ

4 จากตารางที่ 4.28

5 จากตารางที่ 4.30

6 มูลค่าวัตถุดิบทางลิ้งคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับมูลค่าวัตถุดิบทางเอกซัน เนื่องจากไม่ได้รับบริการแทรกแซงทั้งทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซชการส่งออก

ตารางที่ 4.32 ต้นทุนของกระบวนการที่ใช้ในการส่งออกทางเอกชนและทางสังคมของข้าวสาร
นาปรังเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ	ภาคเหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง
1. ทางเอกชน			
ค่าขนส่ง ¹	0.419	0.422	0.164
ค่าปัจจัยที่ใช้ในการส่งออก ²	0.418	0.418	0.418
ค่าวัสดุตีบ ³	5.188	5.185	5.442
รวม	6.025	6.025	6.024
2. ทางสังคม			
ค่าขนส่ง ⁴	0.386	0.389	0.152
ค่าปัจจัยที่ใช้ในการส่งออก ⁵	0.440	0.440	0.440
ค่าวัสดุตีบ ⁶	5.188	5.185	5.442
รวม	6.014	6.014	6.034

ที่มา: ¹ จากตารางที่ 4.27

² จากตารางที่ 4.29

³ มูลค่าวัสดุตีบทางเอกชนคำนวณจากมูลค่าข้าวสารนาปรังที่พ่อค้าขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ
ขายได้ต่อ 1 กิโลกรัม ประกอบด้วย

- มูลค่าข้าวสารเต็มเมล็ด 407.5/640 หรือ 0.637 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งใน
ตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ

- มูลค่าของปลายข้าวขาว 232.5/640 หรือ 0.363 กิโลกรัม ตามราคาขายส่งใน
ตลาดกรุงเทพฯ หักด้วยค่าขนส่งจากโรงสีมายังกรุงเทพฯ

⁴ จากตารางที่ 4.28

⁵ จากตารางที่ 4.30

⁶ มูลค่าวัสดุตีบทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าเท่ากับมูลค่าวัสดุตีบทางเอกชน เนื่องจากไม่ได้
รับการแทรกแซงทั้งทางด้านภาษีและเงินอุดหนุนชุดเซยกการส่งออก

ตารางที่ 4.33 ราคาเฉลี่ยข้าวสารส่งออก F.O.B. ตามระดับคุณภาพของข้าวสาร
ปี 2535-2537

(หน่วย : บาทต่อเกวียน)

ระดับคุณภาพของข้าวสาร	ราคาข้าวสารส่งออก F.O.B.
ข้าวสารหอม 100% ชั้น 1	10,905
ข้าวสารสาร 100% ชั้น 2	10,652
ข้าวสาร 100% ชั้น 1	8,927
ข้าวสาร 100% ชั้น 2	8,295
ข้าวสาร 100% ชั้น 3	8,175
ข้าวสาร 5% เลิศ	7,861
ข้าวสาร 5% ธรรมดา	7,672
ข้าวสาร 10%	7,362
ข้าวสาร 15%	6,884
ข้าวสาร 25%	6,068

ที่มา : กองวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.34 ผลตอบแทนทางเอกชนและทางสังคมจากการส่งออกข้าวสารที่คิดตามราคาเฉลี่ยส่งออก F.O.B. ทั้งในกลุ่มของข้าวสารที่เฉลี่ยจากข้าวสารทุกระดับคุณภาพ และกลุ่มของข้าวสารที่เฉลี่ยจากข้าวสาร 5%, 10%, 15% และ 25% ปี 2525-2537

รายการ	ปริมาณ การผลิต ¹ (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย ส่งออก F.O.B. ² (บาท/กิโลกรัม)	ผลตอบแทน ของเอกชน ³ (บาท/กิโลกรัม)	ผลตอบแทน ทางสังคม ⁴ (บาท/กิโลกรัม)
<u>กลุ่มของข้าวสารที่เฉลี่ยจาก</u>				
<u>ข้าวสารทุกระดับคุณภาพ</u>				
ข้าวเต็มเมล็ด	0.622	8.280	5.150	5.549
ปลายข้าวขาว	0.378	4.803	1.816	1.957
<u>กลุ่มของข้าวสารที่เฉลี่ยจาก</u>				
<u>ข้าวสาร 5%, 10%, 15%</u>				
<u>และ 25%</u>				
ข้าวเต็มเมล็ด	0.637	7.169	4.567	4.920
ปลายข้าวขาว	0.363	4.803	1.743	1.878

- ที่มา: ¹ ปริมาณการผลิตของผลผลิตในรูปแบบต่าง ๆ จากการสีข้าวเปลือก 1 กิโลกรัม ซึ่งประกอบด้วยข้าวสาร 0.640 กิโลกรัม และผลพลอยได้จากการสี 0.360 กิโลกรัม โดยข้าวสารนาปีจะประกอบด้วย ข้าวเต็มเมล็ด 0.398 กิโลกรัม (หรือคิดเป็น 0.622 กิโลกรัมต่อข้าวสาร 1 กิโลกรัม) และปลายข้าวขาว 0.242 กิโลกรัม (หรือคิดเป็น 0.378 กิโลกรัมต่อข้าวสาร 1 กิโลกรัม) โดยข้าวสารนาปรังจะประกอบด้วย ข้าวเต็มเมล็ด 0.4075 กิโลกรัม (หรือคิดเป็น 0.637 กิโลกรัมต่อข้าวสาร 1 กิโลกรัม) และปลายข้าวขาว 0.2325 กิโลกรัม (หรือคิดเป็น 0.363 กิโลกรัมต่อข้าวสาร 1 กิโลกรัม)
- ² ราคาเฉลี่ยส่งออก F.O.B. ซึ่งเฉลี่ยจากปี 2535-2537 โดยข้าวสารนาปีจะทำการเฉลี่ยราคาส่งออก F.O.B. จากข้าวชนิด 100% 5% 10% 15% และ 25% โดยข้าวสารนาปรังจะทำการเฉลี่ยราคาส่งออก F.O.B. จากข้าวชนิด 5% 10% 15% และ 25%
- ³ ผลตอบแทนทางเอกชนจะทำการคำนวณจาก (1) x (2)
- ⁴ ผลตอบแทนทางสังคมจะคิดเป็นมูลค่าไม่เท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากในกระบวนการส่งออกไปยังต่างประเทศ ฉะนั้นจึงต้องปรับด้วยอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง โดยผลตอบแทนทางสังคมจะคำนวณโดยการนำผลตอบแทนทางเอกชนคูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Shadow Exchange Rate : SER) แล้วหารด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทางการ (Official Exchange Rate : OER) หรือคูณด้วย SER/OER

ผลตอบแทนจากการส่งออก

ผลตอบแทนในขั้นตอนนี้ จะเป็นผลตอบแทนของการส่งออกข้าวสารที่คิดตามราคาส่งออก F.O.B. โดยข้าวสารนาปีที่ส่งออกในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จะคิดตามราคาส่งออก F.O.B. โดยเฉลี่ย ซึ่งเฉลี่ยจากราคา F.O.B. ของข้าว 100% 5% 10% 15% และ 25% ส่วนข้าวสารนาปีที่ส่งออกในภาคใต้ และข้าวสารนาปรังที่ส่งออกในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางจะคิดตามราคาส่งออก F.O.B. ซึ่งเฉลี่ยจากราคา F.O.B. ของข้าว 5% 10% 15% และ 25% ซึ่งราคาข้าวแต่ละชนิดแสดงไว้ในได้ตารางที่ 4.33 และผลตอบแทนทางสังคมในขั้นตอนนี้จะมีมูลค่าไม่เท่ากับผลตอบแทนทางเอกชน เนื่องจากในขั้นตอนนี้ดังกล่าวมีการค้าระหว่างประเทศ ฉะนั้นผลตอบแทนทางสังคมจะต้องปรับจากผลตอบแทนทางเอกชน โดยการนำผลตอบแทนทางเอกชนคูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Shadow Exchange Rate : SER) แล้วหารด้วยอัตราแลกเปลี่ยนที่ทางการกำหนด (Official Exchange Rate : OER)

4.1.6 ภาษีบุคคลในกระบวนการส่งออก

ภาษีในขั้นตอนนี้จะทำการเก็บกับผู้ส่งออกที่ทำการส่งออกข้าวในอัตราเฉลี่ย
ละ 20 บาท

4.1.7 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีต่าง ๆ จากการปลูกข้าวนาปีการปลูกข้าวนาปรังในภาคต่าง ๆ จนถึงการผลิตเพื่อส่งออกของโรงสีข้าว จากการวิเคราะห์ตั้งแต่การผลิตที่ฟาร์ม การขนส่งจากฟาร์มไปยังโรงสีเพื่อแปรรูป การแปรรูปและกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งออกเพื่อการจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ผลปรากฏว่า

กำไรทางเอกชน จากการศึกษาค้นคว้าในการปลูกข้าวนาปีภาคกลาง มีกำไรทางเอกชนสูงสุดเท่ากับ 2.07 บาทต่อกิโลกรัม อันเนื่องมาจากผลตอบแทนสามารถขายได้สูงถึง 7.52 บาทต่อกิโลกรัม และปัจจัยการผลิตที่มีการนำเข้ามาจากต่างประเทศและปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศเท่ากับ 0.77 และ 4.98 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีกำไรทางเอกชน รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 2.02,

1.39 และ 0.21 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อการส่งออกนั้น ผลปรากฏว่าภาคกลางมีกำไรทางเอกชนสูงที่สุดเท่ากับ 2.03 บาทต่อกิโลกรัม อันเนื่องมาจากผลตอบแทนสามารถขายได้สูงถึง 6.87 บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่ต้นทุนในการนำเข้าจากต่างประเทศและต้นทุนของปัจจัยการผลิตจากการผลิตภายในประเทศมีค่าเท่ากับ 0.77 และ 4.06 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีกำไรทางเอกชนรองลงมาได้แก่ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 1.93 และ 1.05 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

กำไรทางสังคม กำไรทางสังคมเป็นตัวที่เพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุนหรือรัฐบาลในการดำเนินกิจกรรมมากกว่ากำไรทางเอกชน เพราะว่ากำไรทางสังคมได้พิจารณาถึงค่าเสียโอกาสของกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว กำไรทางสังคมนี้หากยังมีค่ามากก็ยิ่งที่จะดำเนินกิจกรรมต่อไปมากที่สุด แต่ถ้าหากมีค่าเป็นลบก็เป็นกิจกรรมที่ไม่ควรจะดำเนินการต่อไป หากพิจารณาเป็นรายภาคแล้ว การปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกจะปรากฏว่า ภาคกลางจะมีกำไรทางสังคมสูงกว่าภาคอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.45 บาทต่อกิโลกรัม อันเนื่องมาจากผลตอบแทนสามารถขายได้สูงถึง 8.06 บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่ต้นทุนในการนำเข้าจากต่างประเทศและต้นทุนของปัจจัยการผลิตจากการผลิตจากการผลิตภายในประเทศมีค่าเท่ากับ 0.37 และ 5.24 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีกำไรทางสังคมรองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 2.40, 1.67 และ 0.41 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ และสำหรับกิจกรรมการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกจะปรากฏว่า ภาคกลางจะมีกำไรทางสังคมสูงกว่าภาคอื่น ๆ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.52 บาทต่อกิโลกรัม อันเนื่องมาจากผลตอบแทนสามารถขายได้สูงถึง 7.36 บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่ต้นทุนในการนำเข้าจากต่างประเทศและต้นทุนของปัจจัยการผลิตจากการผลิตภายในประเทศมีค่าเท่ากับ 0.61 และ 4.22 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีกำไรทางสังคมรองลงมาได้แก่ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 2.41 และ 1.46 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

อัตราส่วนต้นทุนทางเอกชน ซึ่งเป็นการวัดต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศ หากแต่ไม่ได้คำนึงถึงค่าเสียโอกาสในการดำเนินกิจกรรม ผลปรากฏว่าการส่งออกข้าวสารนาปรังในภาคกลาง มีค่าอัตราส่วนต้นทุนทางเอกชนต่ำที่สุดเท่ากับ 0.71 รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 0.72, 0.81 และ 0.97 ตามลำดับ และสำหรับการส่งออกข้าวสารนาปรังไปต่างประเทศนั้น พบว่าภาคกลางมีค่า อัตราส่วนต้นทุนทาง

เอกชนต่ำที่สุดหรือดีที่สุดในค่า 0.67 รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เท่ากับ 0.68 และ 0.83

ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดในการศึกษาคั้งนี้
เพราะว่าเป็นตัวที่วัดถึงค่าเสียโอกาสในการดำเนินกิจกรรมการปลูกข้าวเพื่อการส่งออกในภาค
ต่าง ๆ ผลปรากฏว่าการปลูกข้าวนาปีเพื่อการส่งออกในภาคกลางมีต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศ
ต่ำที่สุดเท่ากับ 0.68 แสดงว่าในภาคนี้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวสาร
นาปีไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งต้นทุนที่ใช้ไปเพื่อการผลิตน้อยกว่าผลตอบแทนที่
ได้รับเมื่อคำนึงถึงค่าเสียโอกาสสาเหตุเพราะว่าผลตอบแทนเมื่อหักด้วยปัจจัยที่มีการนำเข้าจาก
ต่างประเทศของปัจจัยที่เป็นเชิงการค้ามีค่ามากกว่าปัจจัยการผลิตที่ผลิตจากภายในประเทศของ
ส่วนภาคที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบรองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และภาคใต้เท่ากับ 0.69, 0.79 และ 0.94 ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อนำ
เข้าการส่งออกข้าวสารนาปรัง พบว่าในภาคกลางมีต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศต่ำที่สุดเท่ากับ
0.63 แสดงว่าในภาคนี้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวสารนาปรัง ไปจำ
หน่ายยังตลาดต่างประเทศ ส่วนภาคที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ รองลงมาได้แก่ ภาค
เหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 0.64 และ 0.79 ตามลำดับ

การโอนสิทธิที่เกิดจากนโยบายที่ใช้ เป็นตัวที่วัดถึงการเข้ามาแทรกแซงของ
รัฐบาลเช่น การเก็บภาษี การให้เงินชดเชยภาษีเพื่ออุดหนุนการส่งออก ผลปรากฏว่าในข้าว
สารนาปีนั้นพบที่พบว่าทุกภาคที่ทำการปลูกข้าวนาปีมีค่าการเคลื่อนย้ายนโยบายสิทธิเป็นลบ
แสดงว่าการส่งออกข้าวสารนาปีนี้มีกำไรทางสังคมมากกว่ากำไรทางเอกชน โดยมีค่าเคลื่อนย้าย
นโยบายสิทธิในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลางเท่ากับ -0.21,
-0.28ม -0.37 และ -0.38 ตามลำดับ และสำหรับข้าวนาปรังนั้น พบว่าภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ ภาคเหนือและภาคกลางเท่ากับ -0.41, -0.48 และ -0.49 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.35 ค่าดัชนีต่าง ๆ ของกิจกรรมการปลูกข้าวนาปีเพื่อการส่งออกเป็นรายภาคก่อนทำการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	กำไรทาง เอกชน	กำไรทาง สังคม	อัตราส่วน ต้นทุนทาง เอกชน	อัตราส่วนต้นทุน ทรัพยากรภายในประเทศ	การโอนสุทธิ ที่เกิดจาก นโยบายที่ใช้
เหนือ	2.02	2.40	0.72	0.69	-0.37
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.39	1.67	0.81	0.79	-0.28
กลาง	2.07	2.45	0.71	0.68	-0.38
ใต้	0.21	0.41	0.97	0.94	-0.21

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปีในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้างการผลิตในตารางท้ายเล่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.36 ค่าดัชนีต่าง ๆ ของกิจกรรมการปลูกข้าวนาปรังเพื่อการส่งออกเป็นรายภาคก่อน
ทำการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	กำไรทาง เอกชน	กำไรทาง สังคม	อัตราส่วน ต้นทุนทาง เอกชน	อัตราส่วนต้นทุน ทรัพยากรภายในประเทศ	การโอนสิทธิ ที่เกิดจาก นโยบายที่ใช้
เหนือ	1.93	2.41	0.68	0.64	-0.48
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.06	1.46	0.83	0.79	-0.41
กลาง	2.03	2.52	0.67	0.63	-0.49

ที่มา: จากการคำนวณดังตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปีในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้าง
การผลิตในตารางท้ายเล่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕ ตารางที่ 4.37 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวนาปีถึงการแปรรูปเพื่อการส่งออกเป็นรายภาคก่อนการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทน	ปัจจัยที่นำเข้ามา จากต่างประเทศ	ปัจจัยที่ผลิต จากภายในประเทศ	กำไร
เหนือ				
เอกชน	7.52	0.38	5.12	2.02
สังคม	8.06	0.29	5.37	2.40
ความแตกต่าง	-0.54	0.08	-0.25	-0.37
ตะวันออกเฉียงเหนือ				
เอกชน	7.51	0.32	5.82	1.39
สังคม	8.06	0.25	6.14	1.67
ความแตกต่าง	-0.54	0.07	-0.33	-2.25
กลาง				
เอกชน	7.52	0.47	4.98	2.07
สังคม	8.06	0.37	5.24	2.45
ความแตกต่าง	-0.54	0.10	-0.26	-0.38
ใต้				
เอกชน	6.87	0.33	6.33	0.21
สังคม	7.36	0.26	6.69	0.41
ความแตกต่าง	-0.49	0.07	-0.35	-0.21

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปีในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้างการผลิตในตารางท้ายเล่ม

ตารางที่ 4.38 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวนาปรังถึงการแปรรูปเพื่อการส่งออกเป็น
รายภาคก่อนการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทน	ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ	ปัจจัยที่ผลิต จากภายในประเทศ	กำไร
เหนือ				
เอกชน	6.87	0.79	4.15	1.93
สังคม	7.36	0.62	4.33	2.41
ความแตกต่าง	-0.49	0.17	-0.18	-0.48
ตะวันออกเฉียงเหนือ				
เอกชน	6.87	0.66	5.16	1.05
สังคม	7.36	0.51	5.38	1.46
ความแตกต่าง	-0.49	0.14	-0.22	-0.41
กลาง				
เอกชน	6.87	0.77	4.06	2.03
สังคม	7.36	0.61	4.22	2.52
ความแตกต่าง	-0.49	0.17	-0.16	-0.49

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปรังในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้างการผลิตในตารางท้ายเล่ม

4.2 การศึกษาผลกระทบในกรณีปรับโครงสร้างการผลิตการเกษตร

จากผลของการปรับโครงสร้างโดยการลดพื้นที่ตามเป้าหมายในปี 2537 2538 และ 2539 จากการใช้แบบจำลอง Non-Linear Programming ดังรายละเอียดในตารางภาคผนวก และผลของการปรับลดพื้นที่ดังกล่าวได้ทำให้ผลผลิตต่อไร่จะปรับตัวสูงขึ้น โดยผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปีในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 1.25, 4.10, 1.14 และ 2.70 ตามลำดับ และสำหรับผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปรังในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 26.39, 388.35 และ 22.30 ตามลำดับ ซึ่งผลของการปรับโครงสร้างการผลิตดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตต่อหน่วยในกระบวนการแรกเพียงกระบวนการเดียวเท่านั้น นั่นคือส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่ฟาร์มเปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น ส่วนกระบวนการที่เหลือยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากนั้นผลดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศ และดัชนีบางตัวเปลี่ยนแปลงไปด้วย เนื่องจากค่าดัชนีต่าง ๆ เกิดจากกิจกรรมทุกกระบวนการตั้งแต่การผลิตจนกระทั่งถึงการส่งออก

4.2.1 ผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่ฟาร์ม

จากผลของการปรับโครงสร้างการผลิตได้ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปีและข้าวนาปรังปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ใช้ต้นทุนคงเดิม ทำให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่ฟาร์มลดลง ซึ่งปรากฏดังตารางที่ 4.39 และ 4.40

4.2.2 ผลกระทบต่อค่าดัชนีต่าง ๆ

จากผลของการปรับโครงสร้างการผลิต โดยการลดพื้นที่เพาะปลูก^๕ ให้ประสิทธิภาพการผลิตต่ำลง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการคำนวณปรากฏผลของการวิเคราะห์ค่าดัชนีต่าง ๆ ของการปลูกข้าวนาปี และการปลูกข้าวนาปรังในภาคต่าง ๆ แปรรูป การแปรรูป และกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งออกเพื่อการจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ผลปรากฏว่า

ตารางที่ 4.39 ต้นทุนการผลิตข้าวนาปีต่อหน่วยที่ฟาร์มทางเอกชนและทางสังคมก่อนและหลังการปรับโครงสร้างการผลิตเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ ภาค	ต้นทุนทางเอกชน		ต้นทุนทางสังคม	
	ก่อนการปรับ	หลังการปรับ	ก่อนการปรับ	หลังการปรับ
เหนือ	2.708	2.674	2.829	2.793
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.112	2.989	3.289	3.159
กลาง	2.843	2.811	2.944	2.911
ใต้	3.319	3.231	3.522	3.429

ที่มา: จากการคำนวณโดยการนำต้นทุนการผลิตที่ฟาร์มทั้งหมดหารด้วยผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่เก็บเกี่ยว

ตารางที่ 4.40 ต้นทุนการผลิตข้าวนาปีต่อหน่วยที่ฟาร์มทางเอกชนและทางสังคมก่อนและหลังการปรับโครงสร้างการผลิตเป็นรายภาค ปี 2536

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

รายการ ภาค	ต้นทุนทางเอกชน		ต้นทุนทางสังคม	
	ก่อนการปรับ	หลังการปรับ	ก่อนการปรับ	หลังการปรับ
เหนือ	2.350	1.860	2.387	1.888
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.908	0.595	2.971	0.608
กลาง	2.445	1.999	2.444	1.998

ที่มา: จากการคำนวณโดยการนำต้นทุนการผลิตที่ฟาร์มทั้งหมดหารด้วยผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่เก็บเกี่ยว

กำไรทางเอกชน สำหรับการปลูกข้าวนาปีนั้นภาคกลางมีกำไรทางเอกชนสูงที่สุดเท่ากับ 2.12 บาทต่อกิโลกรัม อันเนื่องมาจากผลตอบแทนสามารถขายได้สูงถึง 7.52 บาทต่อกิโลกรัม และปัจจัยการผลิตที่มีการนำเข้ามาจากต่างประเทศและปัจจัยที่ผลิตจากภายในประเทศเท่ากับ 0.47 และ 4.94 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีกำไรทางเอกชนรองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 2.08, 1.58 และ 0.34 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ และสำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อการส่งออกนั้น ผลปรากฏว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีกำไรทางเอกชนสูงที่สุดเท่ากับ 4.67 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งผลตอบแทนสามารถขายได้สูงถึง 6.87 บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่ต้นทุนในการนำเข้าจากต่างประเทศ และต้นทุนของปัจจัยการผลิตภายในประเทศมีค่าเท่ากับ 0.21 และ 1.99 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีกำไรทางเอกชนรองลงมาได้แก่ ภาคกลางและภาคเหนือซึ่งเท่ากับ 2.73 และ 2.69 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

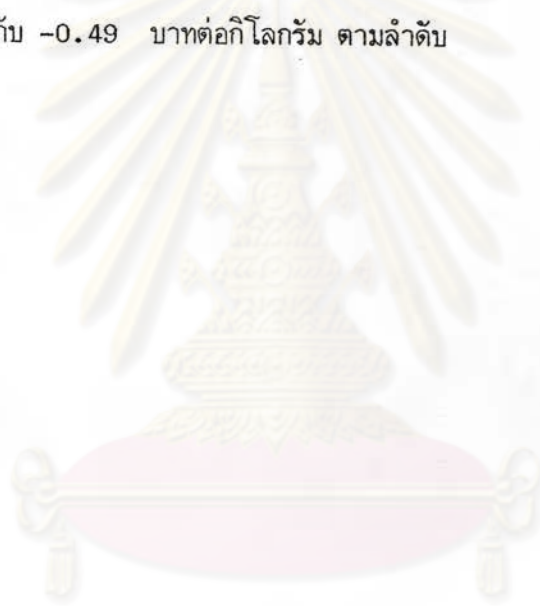
กำไรทางสังคม จากผลการคำนวณปรากฏว่าในการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกนั้น ภาคกลางมีกำไรทางสังคมสูงที่สุดโดยมีค่าเท่ากับ 2.50 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 2.45, 1.88 และ 0.56 บาทต่อกิโลกรัม การปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกพบว่า หลังจากที่ได้ทำการปรับโครงสร้างการผลิตแล้ว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคเหนือเท่ากับ 5.16, 3.22 และ 3.18 บาทต่อกิโลกรัม

อัตราส่วนต้นทุนทางเอกชน จากผลการคำนวณปรากฏว่า ค่าของอัตราส่วนต้นทุนทางเอกชนดีขึ้น อัตราส่วนต้นทุนทางเอกชนของการปลูกข้าวนาปีเพื่อส่งออกในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 0.70, 0.71, 0.78 และ 0.95 ตามลำดับ และสำหรับการส่งออกข้าวสารนาปรัง ไปต่างประเทศนั้น พบว่าหลังจากที่ได้ทำการปรับโครงสร้างการผลิตแล้วทุกภาคล้วนแต่มีค่าของอัตราส่วนต้นทุนทางเอกชนที่ต่ำลง และดีขึ้นกว่าเดิม โดยค่าของอัตราส่วนต้นทุนทางเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคกลางและภาคเหนือมีค่า 0.30, 0.56 และ 0.57 ตามลำดับ

ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศ เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงค่าเสียโอกาสในการดำเนินกิจกรรมการปลูกข้าวเพื่อส่งออกในภาคต่าง ๆ จากผลการศึกษารายงานว่าหลังจากทำการปรับโครงสร้างการผลิตในข้าวนาปีและข้าวนาปรัง จะได้ว่าในข้าวนาปีนั้น ภาคกลางจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตมากที่สุด โดยมีค่าของต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศเท่ากับ 0.67 ส่วนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เท่ากับ 0.68, 0.76 และ 0.92

ตามลำดับ และสำหรับข้าวนาปรังนั้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตมากที่สุด โดยมีค่าของต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศเท่ากับ 0.28 ส่วนภาคกลางและภาคเหนือจะมีค่าของต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศ 0.56 และ 0.57 ตามลำดับ

การโอนสิทธิ์ที่เกิดจากนโยบายที่ใช้ จากผลการคำนวณปรากฏว่า หลังจากที่ได้ทำการปรับโครงสร้างการผลิต ทุกภาคที่ทำการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกจะมีค่าการเคลื่อนย้ายสุทธิลดลง โดยค่าเคลื่อนย้ายสุทธิในภาคกลางและภาคเหนือ มีค่าเท่ากันเท่ากับ -0.38 ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีค่าเท่ากับ -0.29 และ -0.22 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ สำหรับการปลูกข้าวนาปรังเพื่อส่งออกนั้น ผลของการปรับโครงสร้างการผลิตก็ทำให้ค่าการเคลื่อนย้ายสุทธิมีค่าเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าการเคลื่อนย้ายสุทธิเท่ากันเท่ากับ -0.49 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.41 ค่าดัชนีต่าง ๆ ของกิจกรรมการปลูกข้าวนาปีเพื่อการส่งออกเป็นรายภาคหลังทำการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	กำไรทาง เอกชน	กำไรทาง สังคม	อัตราส่วน ต้นทุนทาง เอกชน	ต้นทุนทรัพยากร ภายในประเทศ	การโอนสุทธิ ที่เกิดจาก นโยบายที่ใช้
เหนือ	2.08	2.45	0.71	0.68	-0.38
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.58	1.88	0.78	0.76	-0.29
กลาง	2.12	2.50	0.70	0.67	-0.38
ใต้	0.34	0.56	0.95	0.92	-0.22

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปีในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้างการผลิตในตารางท้ายเล่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ๓ ตารางที่ 4.42 ค่าดัชนีต่าง ๆ ของกิจกรรมการปลูกข้าวนาปรังเพื่อการส่งออกเป็นรายภาคหลังทำการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	กำไรทาง เอกชน	กำไรทาง สังคม	อัตราส่วน ต้นทุนทาง เอกชน	ต้นทุนทรัพยากร ภายในประเทศ	การโอนสุทธิ ที่เกิดจาก นโยบายที่ใช้
เหนือ	2.69	3.18	0.57	0.54	-0.49
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.67	5.16	0.30	0.28	-0.49
กลาง	2.73	3.22	0.56	0.53	-0.49

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปรังในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้างการผลิตในตารางท้ายเล่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.43 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวนาปีถึงการแปรรูปเพื่อการส่งออกเป็น
 รายการหลังทำการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทน	ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ	ปัจจัยที่ผลิตจาก จากภายในประเทศ	กำไร
เหนือ				
เอกชน	7.52	0.37	5.07	2.08
สังคม	8.06	0.29	5.32	2.45
ความแตกต่าง	-0.54	0.08	-0.25	-0.38
ตะวันออกเฉียงเหนือ				
เอกชน	7.52	0.31	5.63	1.58
สังคม	8.06	0.24	5.95	1.88
ความแตกต่าง	-0.54	0.07	-0.31	-0.29
กลาง				
เอกชน	7.52	0.47	4.94	2.12
สังคม	8.06	0.37	5.19	2.50
ความแตกต่าง	-0.54	0.10	-0.26	-0.38
ใต้				
เอกชน	6.87	0.32	6.20	0.34
สังคม	7.36	0.25	6.55	0.56
ความแตกต่าง	-0.49	0.07	-0.34	-0.22

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปีในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้าง
 การผลิตในตารางท้ายเล่ม

ตารางที่ 4.44 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวนาปรังถึงการแปรรูปเพื่อการส่งออกเป็น
 รายการก่อนการปรับโครงสร้างการผลิต

(หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม)

ภาค	ผลตอบแทน	ปัจจัยที่นำเข้า จากต่างประเทศ	ปัจจัยที่ผลิต จากภายในประเทศ	กำไร
เหนือ				
เอกชน	6.87	0.65	3.53	2.69
สังคม	7.36	0.51	3.67	3.18
ความแตกต่าง	-0.49	0.14	-0.14	-0.49
ตะวันออกเฉียงเหนือ				
เอกชน	6.87	0.21	1.99	4.67
สังคม	7.36	0.16	2.04	5.16
ความแตกต่าง	-0.49	0.05	-0.05	-0.49
กลาง				
เอกชน	6.87	0.64	3.49	2.73
สังคม	7.36	0.51	3.63	3.22
ความแตกต่าง	-0.49	0.14	-0.14	-0.49

ที่มา: จากการคำนวณตั้งตัวอย่างการคำนวณข้าวนาปรังในภาคกลางทั้งระบบก่อนการปรับโครงสร้าง
 การผลิตในตารางท้ายเล่ม